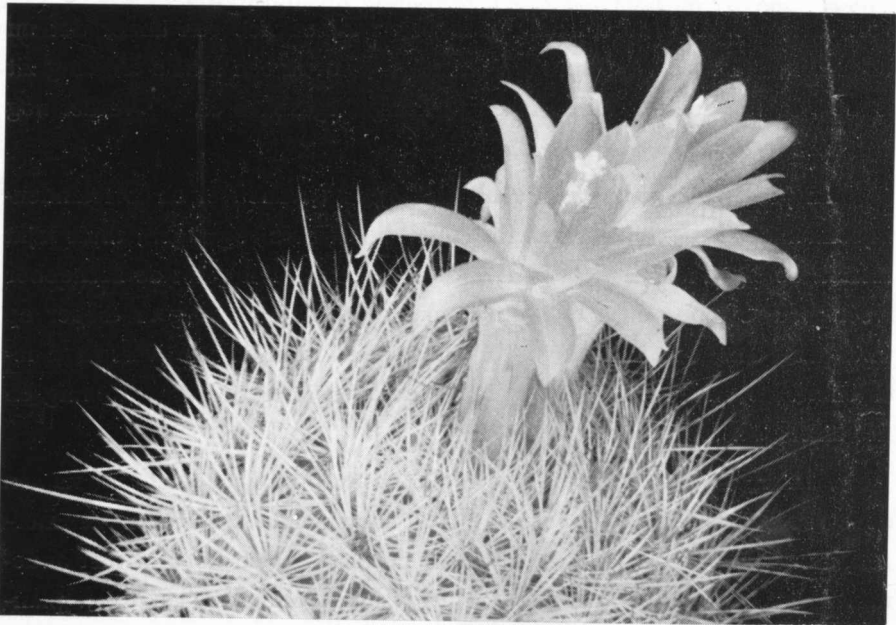

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Matucana megalantha Ritter

foto: Fr. Ritter

Lees het artikel op pagina 3

Wat zal 1967 ons brengen?

Aan het einde van het oude jaar terugziende springt uit 1966 voor onze vereniging één gebeurtenis naar voren : de drielanden bijeenkomst op kasteel Well, waar liefhebbers uit Nederland, België en Duitsland elkaar ontmoetten.

Juist dergelijke bijeenkomsten, evenals de al sinds jaren bestaande op de Grasheuvel, vormen een ontmoetingspunt voor de gewone liefhebber. En juist de gewone liefhebber is de ruggegraat voor onze vereniging. Hij mag dan niet geleerd zijn, geen buitenlandse talen verstaan, moeite hebben met namen, geen nectarkamers of inplanting van stuifmeeldraden bestuderen, hij heeft liefde voor de succulente planten, verzorgt en vertroetelt ze. Hij wil dan ook graag eens kijken hoe een ander dat nu doet. En als men dan verspreid wonend lid is of in een kleine afdeling zit is men op een goed ogenblik in eigen kring uitgekeken en wil verder nog wel eens iets zien.

En juist dààrvoor zijn bijeenkomsten als Grasheuvel en Drielanden-bijeenkomst : men ziet nieuwe gezichten, hoort nieuwe dingen; thuis kijkt men in de eigen kas er weer eens anders tegenaan. Dit geeft de liefhebber weer nieuwe moed en ideeën, een enkeling voelt aandrang er dieper op in te gaan en dat is de bron voor nieuwe specialisten en schrijvers in „Succulenta”. Zo kunnen wij doorwerken, gedragen door de belangstelling en het enthousiasme van allen.

Daarom dit jaar vele goede wensen, natuurlijk in de eerste plaats aan onze voorzitter die in Brazilië zo naarstig achter nieuwe cactussen aansnuffelt, aan alle leden van Succulenta met de raad : zoekt contact met anderen, in eigen omgeving, in Uw afdeling, op bijeenkomsten : dat Uw planten en liefhebberij mogen groeien en bloeien !

**
*

A happy and prosperous New Year !

Une bonne Année !

Ein glückliches neues Jahr !

Desamos un próspero y feliz Año Nuevo !

H. VAN BEEK

2e Voorzitter.

Matucana megalantha Ritter

in Succulenta 45 : 117 (1966).

(zie de afbeelding op de voorpagina)

Bolvormig, later iets verlengd, 8–12 cm diam.; ribben ca. 25, bijna geheel in knobbeis verdeeld; areolen ca. 4 mm diam., bovenop de knobbeis, bruin, ca. 1 cm van elkaar; dorens naaldvormig, recht; randdorens ca. 20, wit, ca. 1–3 cm lang; middendorens ca. 10, honingkleurig, 2–5 cm lang; bloemen 7,5–9,5 cm lang; vruchtbeginsel soms met kleine witte vlokken en soms kaal; nectarkamer klein, afgesloten door diafragma, uitlopend in een 2 mm lange manchet; bloembuis bijna buisvormig, bovenin scheef; helmdraden bovenaan karmijnrood, onderaan wit; stijl karmijnrood tot geel; stempels groen, langer dan meeldraden; bloembladen menierood, meestal met violette rand, de binnenste 3,5–4 cm lang en 1 cm breed; vrucht kogelrond, 1,5 cm diam., groen tot roodachtig; zaad zwart, 1,2 mm lang en breed, met wratjes, groot hilum.

Vindplaats Carás, Peru. FR 593.

Matucana fruticosa

Ritter

in Succulenta 45 : 117 (1966).

Groen, sterk aan de basis spruitend, struiken vormend tot 1 m diam., lichamen 10–50 cm lang, meestal 3–6 cm diam.; ribben 10–21, (meestal 13–15), 5–7 mm hoog, gekarteld; areolen 2–3 mm lang, wit, 5–10 mm van elkaar; dorens naaldvormig, recht, glimmend geel, bruin of roestbruin; randdorens 13–22, meestal 5–20 mm lang; middendorens 5–10, 0,7–6 cm lang, de onderste korter; bloemen 7–9 cm lang, alzijdig symmetrisch of iets tweezijdig symmetrisch; vruchtbeginsel groen met enkele kleine schubjes

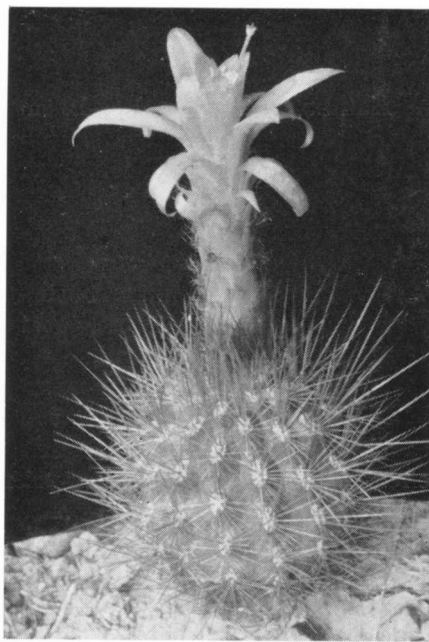

foto: Fr. Ritter

Matucana fruticosa Ritter

bezet en kleine witte tot zwarte wolvlakken die soms ontbreken; nektarkamer bolrond 3–5 mm diam., afgesloten door een horizontaal diafragma; bloembuis 4–9 mm breed, onderin breder dan bovenin, bekleed met kleine schubben en witte tot zwarte vlakken; helmdraden wit, naar boven goudgeel, de top menierood; stijl 6,5–8,5 cm lang, met groene stempels; bloembladen 22–30 mm lang, 5–7 mm breed, goudgeel, naar de top met rood gemengd; binnenste bloembladen rechtop, de buitenste naar buiten gebogen; vrucht ca. 15 mm diam., bovenaan smal; zaad zwart, 2 mm lang en breed, met wratjes geribd en met groot scheef hilum.

Groeiplaats San Juan, Peru. FR 1307.

Matucana celendinensis Ritter

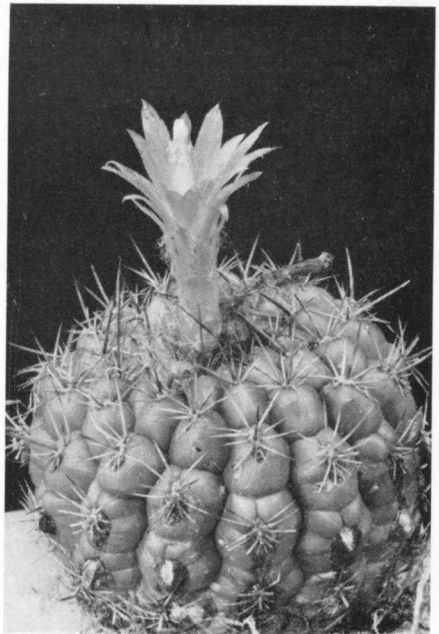
in Succulenta 45 : 118 (1966).

Matucana celendinensis Ritter

foto: Fr. Ritter

Half bolrond, groen, 10–12 cm diam., meestal alleenstaand; ribben 14–22, ca. 1 cm hoog, zeer stomp, tussen de areolen smaller met verscheidene mm diepe insnijdingen, de insnijdingen van dwarse groeven voorzien, bovendien met groeven verlopend vanaf de bovenkant der areolen tot in de dwarse groeven; areolen ovaal, 5–8 mm lang, 1–2 cm van elkaar, grijs, boven op de knobbels; dorens bruin, recht; randdorens 10–15, circa 1 cm lang; middendorens priemvormig, circa 2–5, 2–4 cm lang; bloemen 7–7,5 cm lang; vruchtbeginsel met kleine witte vlakken; nektarkamer afgesloten door een diafragma met een 2–5 mm lange manchete; bloembuis buisvormig, bovenaan vrijwel recht; helmdraden wit, bovenaan purper; stijl roodachtig, met 4–7 stempels; bloembladen vuurrood met violet-rode rand, 2–3,5 cm lang, 1 cm breed; vrucht bolrond; groen; zaad zwart, 2 mm lang, 1,5 mm breed, met wratjes, hilum groot en ovaal.

Groeiplaats tussen Celendin en Balsas, Peru. FR 692.

Op „cactusjacht“ in Brazilië

Onze Voorzitter schrijft :

In de namiddag van 2 november j.l. kwam ik per vliegtuig aan in Porto Alegre (Brazilië). De zon scheen fel en het was bijzonder heet. Na een autotocht van 160 km arriveerden wij met onze gastheer in Arroio de Seca.

Op 4 november bestegen wij een bergtop van 600 m en vonden daar een ottonis-vorm groeiend op kale rotsen, samen met *Hechtia*, hier en daar wuivende palmen. Op de terugweg riep een boer ons en toonde een aanplant van zeker 50 *Echinopsis*, alle in volle boei met diep rose bloemen.

Reeds de volgende dag vertrokken wij per auto naar Santa Cruz, vervolgens naar Cachoeira do Sul en Caçapava do Sul, waar we 's nachts sliepen. De volgende dag verzamelden we in de Serra do Caçapava veel cactussen, als *Notocactus scopiformis*, *Gymnocalycium denudatum* en enkele soorten *Frailea*. De volgende dag twee nieuwe soorten *Malacocarpus*. In deze streek steken de bergtoppen uit het sterk heuvelig landschap als bizarre koppen. Het zijn allemaal resten van vroegere vulkanische uitbarstingen. Om deze toppen te bereiken moesten wij ons met grote kapmessen een weg banen door vrijwel ondoordringbaar oerwoud. De bomen zijn begroeid met bloeiende *Tillandsia* en de prachtigste slingerplanten versperren ons de weg, betoverend werkend met hun wonderlijk mooie bloemen, die heerlijk geuren en die ons doen wanen in het paradijs. Druk nestelende, grote, groene parkieten dragen twijgen aan voor hun enorm grote nesten.

De cactussen groeien vrijwel alle op de kale bergen, de *Frailea*'s langs de rand, waar wat meer begroeiing is. De *Malacocarpus* ziet men vanuit de verte voor stenen aan, maar zij blijken toch allen planten te zijn met ongeveer tot 50 cm lange, vlakke wortels. Men kan de planten zo los trekken, volledig met wortel en al en het is onbegrijpelijk, hoe deze planten het tijdens lange droogte uithouden.

Ook bij Lavras en Candelaria vonden wij bijzonder interessante planten. Als ik zo de enorm grote gebieden bekijk, waar wij vanuit de verte zicht op hadden, dan moeten daar nog vele niet eerder ontdekte planten voorkomen. De grote moeilijkheid is echter, dat deze bergen tot dusverre onbereikbaar zijn gebleken.

Het weer is sterk wisselend; bij zonnig weer zijn de temperaturen ver over de 30° C, dan weer dagenlang onweer met zware regenval.

Op onze tocht, die 7 dagen duurde, legden we ongeveer 1000 km af en verzamelden o.a. : *Notocactus scopiformis*, *Malacocarpus sellowii*, *M. longispinus*, *Notocactus crassigibbus* sp. nov., *N. arachnites* sp. nov., *N. proliferus*, *N. horstii*, *N. horstii* var. *juvenaliformis*, *Gymnocalycium denudatum*, *Frailea pygmaea* var. *major*, *F. horstii*, om maar een aantal te noemen. *Notocactus ottonis* komt in zeer veel vormen voor.

De volgende week hopen de heer Horst en ik een tocht van circa twee maanden te maken door Santa Catharina, Parana, Minas Gerais en Bahia.

(Wordt vervolgd)

Vormen van *Gymnocalycium damsii* uit Oost Bolivië

door G. FRANK, Wenen

Gymnocalycium damsii werd door Schumann in zijn „Nachtrag” in 1903 als *Echinocactus* beschreven, waarbij als vindplaats werd aangegeven „noordelijk deel van Paraguay”. Dergelijke vage omschrijvingen van vindplaatsen in diagnosen zijn ons niet alleen van vroeger bekend, maar helaas ook van veel recentere publicaties. Een zo groot aangegeven gebied moet worden genoemd als verspreidingsgebied. Onder vindplaats moet men verstaan de nauwkeurig omschreven plaats, waar het type van de beschreven plant gevonden is. Deze plaats behoort zó nauwkeurig genoemd te zijn, dat de plant zonder moeite aldaar weer opnieuw kan worden gevonden.

Ook de verzamelaars die in de dertiger jaren *Gymnocalycium damsii* in het Chaco-gebied van Paraguay weer gevonden hebben en planten en zaden naar Europa zonden, hebben geen vindplaatsen bekend gemaakt.

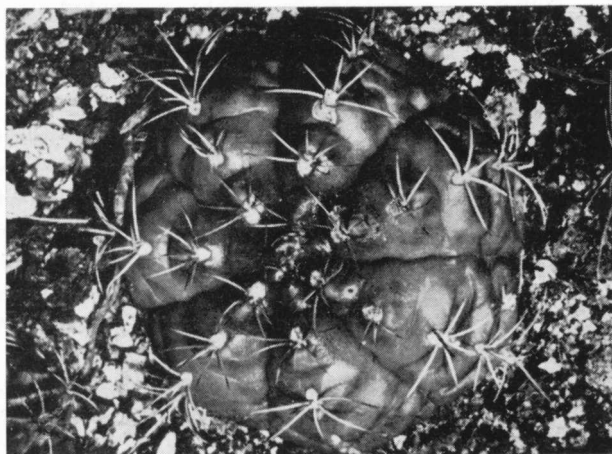
Het is echter zeker, dat in het noordelijk deel van Paraguay een hele reeks van beperkte groeiplaatsen van deze soort voorkomt.

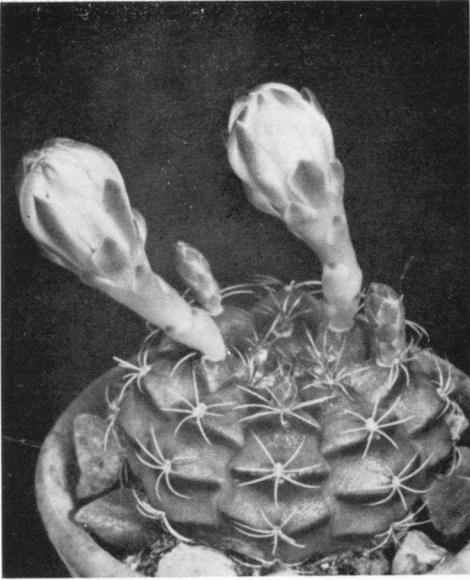
Gedurende de laatste jaren heeft Pater Hammerschmidt, die voor onze lezers immers geen onbekende meer is, ook in Oost Bolivië vier verschillende ruimtelijk van elkaar gelegen groeiplaatsen van *G. damsii* ontdekt.

Planten en zaden van deze verschillende vormen zijn via de firma Uhlig en in geringe mate ook privé naar Europa gezonden. In de catalogus van deze firma ontvingen zij overeenkomstig de variëteitsbeschrijvingen van Backeberg in zijn „Descriptiones III” nieuwe namen. Het zijn : *G.*

Gymnocalycium
damsii var. *rotundulum*
Backeberg uit Roboré

foto: Frank

Gymnocalycium damsii
uit Roboré

foto: Frank

damsii var. *rotundulum*, met als vindplaats „Roboré”, var. *centrispinum* met vindplaats „Bolivië”!!, var. *tucavocense* met vindplaats „dicht bij Tucavoca” en var. *torulosum* met vindplaats „San José”.

In mijn jarenlange, uitvoerige correspondentie met Pater Hammerschmidt heb ik zeer nauwkeurige vindplaatsbeschrijvingen, plantengegevens en natuurlijk ook plantenmateriaal gekregen. Ik acht het belangrijk al deze authentieke gegevens samen te vatten en ze gelijktijdig met de foto's van de type-planten van de vindplaatsen te illustreren. Dit vooral ook, omdat hier helaas veel verwarring gesticht werd.

Backeberg heeft zijn diagnosen van de variëteiten ontleend aan importplanten, die hij bij Uhlig gezien heeft. Met Pater Hammerschmidt heeft hij helaas geen contact opgenomen, zodat hij niets wist van de nauwkeurige vindplaatsen van de verschillende variëteiten, in het bijzonder ook niets van de ter plaatse steeds voorkomende grote variabiliteit. Zo heeft hij ook voor de var. *centrispinum* als vindplaats alleen Bolivië aangegeven. Een op zichzelf volkomen ontoereikende en onbruikbare vermelding.

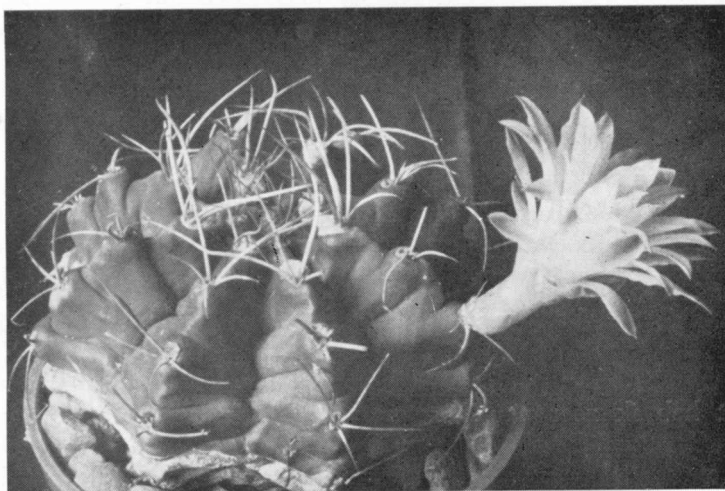
Pater Hammerschmidt deelde mij mede, dat zowel bij San José als eveneens in het Tucavocadal planten met en zonder middendorens voorkomen. Hieruit blijkt duidelijk, dat dit variabele kenteken ten enenmale ongeschikt is om daar een variëteit op vast te stellen. Ditzelfde geldt ook voor de var. *rotundulum*, die zich van de typeplant volgens de diagnose zou onderscheiden door de ronde plantenvorm, zonder uitgesproken ribben. Volgens een mededeling van Hammerschmidt komen dergelijke extreem afgeronde planten telkens op de vindplaats Roboré voor, zodat de variëteits-diagnose hier volkomen misplaatst is. Men zou hoogstens van „forma” kunnen spreken in beide genoemde gevallen. Doch waarheen zou het lei-

den wanneer men bij zó variabele soorten, op elk afwijkend habitus-kenmerk een nieuwe vorm zou willen baseren.

Wij kunnen alleen maar verheugd zijn, dat er een natuurlijke variatiebreedte is binnen eenzelfde soort. Zou het niet erg vervelend worden, wanneer alle individuen op een vindplaats volkomen aan elkaar gelijk waren als getrouwe kopiën van de type-plant?

Nu volgen de kenmerken, die Pater Hammerschmidt mij voor de vier vindplaatsen mededeelde en die daarna door eigen onderzoekingen aan importplanten voltooid zijn.

1. Vindplaats Roboré: kleinblijvende, platte, glanzende, lichtgroene planten, tot 6 cm diam., met krachtige, donkere halve-maan-tekening onder

Gymnocalycium damsii op de vindplaats San José.

foto: Frank

de dwarsliggende knobbels; zachte geelachtige naar de plant gebogen bedoorning; alleen randdorens, meest 7; bloemen wit. Dit type uit Roboré zou naar het uiterlijk goed in de *G. mihanovichii*-vormengroep passen. Zoals reeds eerder gezegd werd, komen op deze plaats ook vormen voor met geheel afgeronde ribben.

Bij deze gelegenheid moge ik mij de opmerking veroorloven, dat *G. mihanovichii* met zijn vele variëteiten en vormen, zeer nauw verwant is met *G. damsii* en *G. anisitsii*. Alle vindplaatsen liggen ook in een gesloten geografisch areaal, n.l. het tropische Chacogebied, met zijn oerwouden en beboste steppen. Naar mijn mening vertegenwoordigen deze drie soorten een grote kring van wijdverspreide vormen, waarin zich in de loop der tijden een reeks uitgesproken variëteiten en vormen ontwikkelden. Bloemen- en zaadkenmerken zijn zó identiek, dat men ze vanuit botanisch standpunt slechts als een enkele soort kan bestempelen.

Na deze kanttekeningen terug naar mijn eigenlijke thema.

(Wordt vervolgd)

Kalanchoe-praatje

door H. VAN BEEK

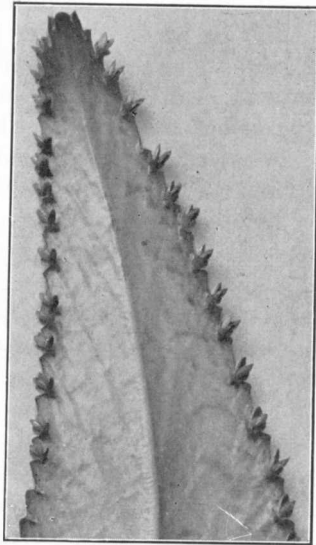
Als je de rage voor nieuwe en als maar weer nieuwe cactussoorten bij liefhebbers ziet, vraag je je wel eens af: raken de van ouds bekende cactussen en de vetplanten niet in het vergeetboek! Zo werd al jaren geleden het langzaamaan uitsterven van *Rebutia minuscula* in onze verzamelingen gesignaleerd: die was te gewoon.

De belangstelling voor vetplanten is ook klein behalve bij enkele specialisten. In ons tijdschrift zagen wij de laatste jaren artikelen over Aloe's, Crassula's, Lithops, Echeveria's, maar nauwelijks iets over Adromischus, Anacampseros, Sedum, Gasteria, aasbloemen enz.

Waarom toch? Als U in een kas een forse plant met hartvormige, mooi getekende bladeren tegenkomt, met drie centimeter lange karmozijnrode bloemen, waar de lichter gekleurde kelk als een rokje omheenzit, blijft U zeker staan. U ziet dan iets bijzonders aan de als bij een brandnetel gezaagde bladranden. Tussen iedere twee tandjes in zit n.l. een miniatuurplantje, vaak al met een worteltje eraan. Deze broedplantjes vallen gemakkelijk af en wortelen vlot zodat spoedig onder de moederplant al een hele familie kleine plantjes is opgeschoten. Aan deze eigenschap dankte de groep, waartoe onze plant behoort, zijn naam *Bryophyllum* (broedblad) en zij maken op hun beurt deel uit van het grotere geslacht *Kalanchoe*. Onze plant heet *K. daigremontiana* en heeft verscheidene familieleden die dezelfde eigenschap hebben. Wij zien ook bij deze plantengroep dat, als het blad verdort, het zich kronkelt en de broedplantjes, die er nog aan zitten, groeien alsof zij nog gauw wat vocht uit het moederblad willen zuigen voor het geheel is verdroogd.

Twee verwanten: *K. tubiflora* en *K. beauverdii* (syn. *K. scandens*) hebben bladeren meer in de vorm van een lucifershoutje; het broed zit hier alleen aan de kop van de lucifer. De eerste is ook mooi getekend en heeft fraai gekleurde bloemen, buisvormig zoals de naam al zegt. De laatste slingert zich als een liaan door de kas; bloemen zag ik er nog niet aan: mogelijk lukt U dit beter. *K. rosei* hoort hier ook bij, lijkt wat op *daigremontiana*, wordt niet zo groot (die wordt wel 80 cm hoog) en bloeit al als vrij kleine plant.

Alle vier genoemde soorten zijn gemakkelijk, niet kieskeurig wat grond

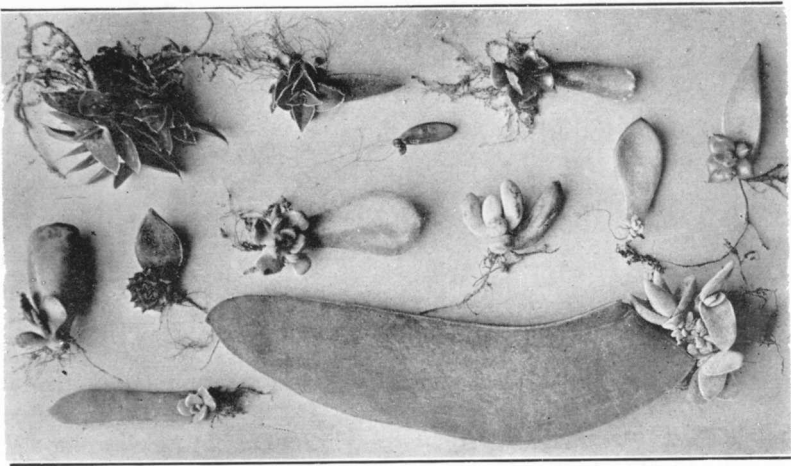

Broedplantjes van *Kalanchoe daigremontiana*
foto: Uitewaal †

betreft en doen het 's zomers heel goed op een zonnig plekje in de tuin; U heeft er dan van mei tot oktober geen omkijken naar.

Zijn ze, als U ze in het najaar binnen moet halen, te groot geworden dan kunt U met opgeschoten broed doorkweken; maar als U aan *K. daigremontiana* en *K. tubiflora* bloemen wilt zien, moet U ze wel een jaar laten doorgroeien. 's Winters niet kurkdroog; ze verliezen dan bijna al hun blad.

Behalve deze broedbladplanten zijn er nog vele andere Kalanchoe's die mooi zijn, niet te groot worden en vaak heel fraai bloeien; lastig zijn ze over het algemeen niet. Ik noem U *K. blossfeldiana*, de kerstkalanchoe, die U dan bij alle bloemisten ziet staan met hun friscgroene blaadjes en felrode (bij de gekweekte vormen ook oranje) bloemschermen. *K. tomentosa*¹⁾ heeft prachtig witviltige bladeren met chocoladekleurige vlekken langs de bladrand; *K. eriophylla* lijkt er op, is nog fijner. Deze bevindt zich in ons aller Succulentarium in Wageningen, maar gaat U de heer Ruysch nu

Vrij gemakkelijk kan men verschillende Crassula's van blad stekken; het grote sikkelvormige blad is van *Crassula falcata*.
foto: Uitewaal †

niet om stekjes vragen; hij heeft er maar één staan. Wilt U nog meer namen: *K. pumila*²⁾ heeft zilverwit berijpte bladeren en vrij grote, prachtig lilarode bloemen: een elegant klein plantje. *K. rhombopilosa*³⁾ heeft een recht stengeltje met prachtig bruin getekende blaadjes die heel gemakkelijk afvallen, is gevoelig voor te veel nattigheid. *K. rotundifolia* en *K. laxiflora*, de eerste met lange stengels waaraan hier en daar een plukje blaadjes, weer een dankbare tuinplant.

Er bestaan er nog veel meer, vraagt U bij onze bibliothecaresse maar eens het boek van Hamet en Marnier-Lapostolle op! het is wel in het frans, maar er zitten heel veel mooie foto's, ook in kleuren in. Mogelijk probeert U het ook eens met dit geslacht en schrijf er dan ook eens over in Succulenta!

1) Uitewaal, Succulenta 1950, blz. 44; 2) Idem, Succ. 1956, blz. 88; 3) Boom, Succ. 1963, blz. 168.

Opuntia (Cylindropuntia) exaltata 'Monstruosa' = Viruszieke *Opuntia exaltata*

door F. A. VAN DER MEER

Toen ik mij als beginnend cactusliefhebber, rond 1961 het boekje „Cactus- en andere succulenten” van C. Bommeljé aanschafte viel mij op pag. 62 en 63, een passage op over aan de Riviéra voorkomende monstrositeiten van verscheidene *Opuntia*-soorten. Backeberg (1958 *Die Cactaceae*, deel 1, p. 140) citerend, dat deze vormen ontstaan zijn door enting op één bepaald exemplaar van *O. tomentella*, schrijft Bommeljé over de bijzondere „sapeigenschappen van dit exemplaar” die blijkbaar het ontstaan van deze monstrositeiten bewerkstelligen. Hij vermeldt dat er nog geen verklaring is voor deze groeiveranderingen. Enige ervaring hebbend met plantevirussen kreeg ik direct het vermoeden dat een virus in het spel zou kunnen zijn. Na raadpleging van Backeberg's boek bleek mij dat ook deze auteur reeds dacht aan een virus als mogelijke oorzaak.

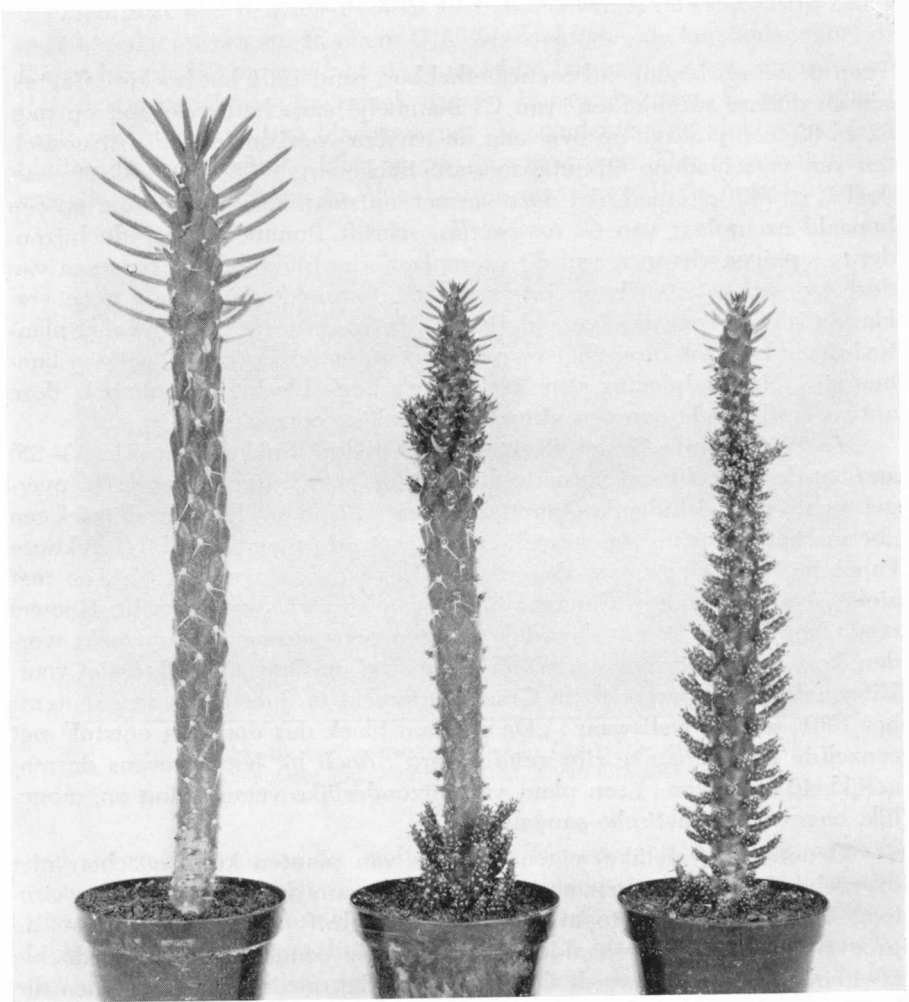
In 1960 toonde Gräser (*Kakteen und andere Sukkulanten* 11 : 33–35) aan dat de vermelde misvorming door middel van enting kan worden overgebracht op verschillende *Opuntia*-soorten. Hij noemt het verschijnsel een „besmettelijke ziekte” en vergelijkt het met abutilonmozaïek (*Infektiose Panaschüre*), dat eveneens door enting kan worden overgebracht, en met ziekten van aardappels die door bladluizen worden overgebracht. Hoewel reeds lang bekend is dat dergelijke ziekten door virussen veroorzaakt worden, komen de woorden „virus” of virusziekte” in Gräser's artikel niet voor. Uitewaal, die de proeven van Gräser bespreekt in *Succulenta* van september 1961, schrijft weliswaar : „De entstam bleek dus door het entstuk met eenzelfde eigenschap te zijn geïnfecteerd”, doch hij houdt tevens de mogelijkheid open van : „een plant van uitzonderlijke verschijning en, mogelijk, ongewone genetische samenstelling”.

Genetische (erfelijke) eigenschappen van planten kunnen echter niet overgebracht worden door enting. Terecht kwam dan ook de Duitse viroloog Uschdraweit (*Phytopathologische Zeitschrift* 43 : 320–322), die de proeven van Gräser herhaalde, in 1962 tot de conclusie dat de bedoelde afwijking veroorzaakt wordt door een virus dat, gezien de symptomen die het teweeg brengt, veel overeenkomst vertoont met de groep van de zogenaamde „heksenbezemvirussen”. Deze heksenbezemvirussen komen bij zeer veel plantensoorten voor, in Nederland o.a. bij appel, framboos, bosbes en klaver, en brengen alle een overmatig uitlopen van slapende knoppen teweeg, waardoor de aangetaste planten een bezemachtig uiterlijk krijgen.

Via de heer W. Ruysch ontving ik in 1963 uit het *Succulentarium* van het I.V.T. een aantal stekjes van een monstruouse *O. exaltata*. Omdat van verscheidene heksenbezem-virusziekten, o.a. die van framboos, bekend is

dat ze zich vrij gemakkelijk door een warmwaterbehandeling laten genezen, onderwierp ik in 1964 ook deze „viruszieke” cactussen aan zo'n behandeling en koos daarbij een temperatuur van 45 gr. C., terwijl de behandelingstijd varieerde van één tot vijf uur.

Aanvankelijk zag het er naar uit dat alle behandelde planten gezond

Links: stekling: na warmwaterbehandeling het 2e jaar nog gezond; midden: stekling: na warmwaterbehandeling het 2e jaar weer ziek wordend; rechts: stekling: onbehandeld

foto: I.P.O.

geworden waren omdat ze, vergeleken met de niet-behandelde planten, een betere beharing en bedoorning vertoonden en ook geen zijscheuten meer vormden. Geleidelijk aan echter achterhaalde het virus de behandelde planten weer en vervielen de meesten weer in hun oude kwaal, n.l.

het vormen van overmatig veel zijscheuten. Sommige planten van de groep die een vijf-urige behandeling ondergingen bleven zelfs een jaar geheel vrij van symptomen doch daarna ging het weer mis. U kunt dat aan de plant op afb. 2 zien. Deze heeft in de tijd dat hij op het oog gezond was normale dorens gevormd. Bij de niet-behandelde plant ontbreken deze dorens geheel (afb. 3). Nu, ruim twee jaar na de behandeling, zijn twee van de acht planten die vijf uur in water van 45 gr. C. verbleven nog volkomen vrij van symptomen (afb. 1) en zeer waarschijnlijk zullen ze nu ook wel gezond blijven. De overige planten zijn allemaal weer ziek geworden.

Ik hoop dat ik met dit artikeltje over *virus* als oorzaak van een monstrositeit niemand verontrust heb. De kans op spontane infecties is voorzover het zich laat aanzien uiterst gering. Waarom die kans klein is zal in een volgend artikel uiteengezet worden. Mogelijk kan daarin ook de uitslag van enkele nog lopende proeven worden vermeld.

Hoofdbestuursverkiezingen

Volgens artikel 11 van het Huishoudelijk Reglement treedt ieder jaar een derde der leden van het Hoofdbestuur af. In 1967 zijn volgens het opgemaakte rooster aan de beurt van aftreding :

1. Mevr. E. A. M. Verduin—de Bruyn, Pijnacker, 2e secretaresse.
2. W. A. Luynenburg, Duivendrecht, vertegenwoordiger afd. Amsterdam.
3. M. G. van der Steeg, Eindhoven, vertegenwoordiger afd. Eindhoven.
4. S. K. Bravenboer, Schipluiden, vertegenwoordiger afd. Rotterdam.
5. J. A. Janse, Bennebroek.
6. H. Damsma, Zwijndrecht, tijd. plaatsverv. vac. A. de Graaf, Dordrecht, vertegenwoordiger afd. Dordrecht.
7. G. M. J. Linssen, Venlo, vertegenwoordiger afd. Noord-Limburg.
8. A. C. Brussaard, Heerhugowaard, vertegenwoordiger afd. West-Friesland.

De aftredende hoofdbestuursleden worden verzocht, na overleg met hun afdeling, aan het secretariaat mede te delen of zij zich wederom voor hun functie in het Hoofdbestuur herkiesbaar stellen.

Nieuwe kandidaten moeten *vóór 1 maart 1967* worden opgegeven aan het secretariaat van Succulenta, Heereweg 19, Lisse.

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.), Telefoon 03496—226.
Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Heereweg 19, Lisse, Tel. 02530—3439.
2e Secretaresse : Mevrouw E. A. M. VERDUIN—DE BRUIN, Wilhelminasingel 28, Pijnacker.
Penningmeester : H. G. HELLENDORP, Doornstraat 72a, Scheveningen, Postrekening : 60 05 96.
of rekening 325, Raiffeisenbang, Keizerstraat 122, Scheveningen
Redacteur : Dr. B. K. BOOM, I.V.T., Postbus 16, Wageningen, Tel. 08370—3141; thuis telefoon 2146.
Redactiecommissie : C. BOMMELJE en D. J. VAN VLIET.
Bibliotheecarese : Mevrouw H. VRIESENDORP VAN AALDEREN, Ligusterweg 2, Oostvoorne.
Boekenlijst op aanvraag verkrijgbaar.

Het lidmaatschap kost voor de leden in Nederland en België f 10,00 en voor leden in het buitenland f 15,00 per jaar met gratis maandblad „Succulenta“.

Kopij moet uiterlijk de 18de van de maand in het bezit van de redacteur zijn.

Jaarlijkse Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering zal worden gehouden op ZATERDAG, 20 MEI 1967 in ROTTERDAM.

De afdelingen, de leden der afdelingen en de verspreid wonende leden, hebben het recht voorstellen te doen voor de Algemene Vergadering. De voorstellen moeten, voorzien van een korte toelichting, worden ingediend *vóór 1 maart 1967* bij het secretariaat van Succulenta, Heereweg 19, Lisse.

Lidmaatschap 1967

Met ingang van 1 januari 1967 wordt de contributie voor de vereniging voor Nederland en België verhoogd van f 8,50 tot f 10,00 per jaar en voor andere landen van f 10,00 tot f 15,00 per jaar.

Contributie-betalingen op postrekening no. 68.05.96 of op rekening 325 Raiffeisenbank, Keizersstraat 122, Scheveningen. t.n.v. Algemeen Penningmeester Succulenta, Doornstraat 172 A, Scheveningen.

The annual fee including subscription to the Succulenta-monthly for the year 1967 amounts to D.gld. 15,— to be paid to the treasurer Succulenta, account 325 Raiffeisenbank, Keizersstraat 122, Scheveningen, Holland.

La cotitation annuelle y compris l'abonnement de Succulenta s'élève a h.fl. 15,—. Nous vous prions de verser cette somme au postcheque 68.05.96 (NL) ou au compte 325 du Raiffeisenbank, Keizersstraat 122, Scheveningen, Holland, au nom du trésorier de Succulenta.

Jahresbeitrag einschl. Lieferung der Zeitschrift Succulenta für das Jahr 1967 beträgt H.gld. 15,—. Es wird gebeten um Ueberweisung auf das Postsch. Kto. 68.05.96 (NL) oder auf Konto 325 Raiffeisenbank, Keizersstraat 122, Scheveningen, Holland, z.g. Schatzmeister Succulenta.

Aan de Secretarissen der Afdelingen

De secretarissen van de afdelingen worden verzocht het secretariaat de navolgende gegevens te verstrekken :

1. een ledenlijst 1967 in duplo van de afdeling, volledig met namen en adressen op apart(e) vel(len) papier aan één zijde beschreven;
2. een jaarverslag 1966 van de afdeling;
3. namen en functies van het afdelingsbestuur;
4. opgave van de afdelingsbijdrage 1967, naast de contributie van de vereniging.

C. Bommeljé

RIJN- EN DELFLAND

Op donderdag 8 december j.l. stond onze maandelijkse bijeenkomst in het teken van een bestuursverkiezing, wat ook een afscheid met zich meebracht. De heer C. Bommeljé stelde zich, met het oog op zijn leeftijd, niet meer herkiesbaar voor een bestuursfunctie.

Vanaf 1931 heeft hij onafgebroken een bestuursfunctie bekleed in de voormalige afd. Den Haag, waarvan 16 jaar op de voorzittersplaats. Vanzelfsprekend herdacht de voorzitter, de heer Hellendoorn, dit in zijn woorden van dank welke hij tot de scheidende functionaris richtte. Hierna overhandigde hij de heer Bommeljé een boek, welke gift bij lange na niet zijn grote verdienste voor onze liefhebberij uitdrukt. Vervolgens benoemde hij hem tot ere-voorzitter van de afdeling. Hij is reeds ere-lid van Succulenta. In zijn wederwoord memoreerde de heer Bommeljé dat hij middels onze vereniging vele vrienden in binnen- en buitenland heeft gekregen.

In de vacante plaats werd mevrouw A. M. Ruitinga benoemd, terwijl verder het afgetreden bestuur in zijn geheel werd herkozen.

Na de pauze hield de heer Bravenboer een lezing met dia's; vooral de vetplanten kwamen goed aan hun trekken waarvan hij prachtige opnamen vertoonde. Nu zou ik bijna nog vergeten dat de secretaris en de penningmeester verantwoording van de activiteiten van het bestuur aflegden middels twee jaarverslagen.

Al met al kunnen wij terugzien op een zeer geslaagd jaar.

Op donderdag 12 januari 1967 houdt de heer D. van Vliet een lezing met dia's over nieuwe importen uit Brazilië. De februaribijeenkomst zal op donderdag 9 februari worden gehouden. Een ieder is van harte welkom.

Secr. Davidson, Laan van Heldenburg 14, Voorburg.

Contributie 1967

Men wordt verzocht de contributie voor 1967 ten bedrage van f 10,— te storten op postrekening no. 68.05.96 ten name van Algemeen Penningmeester Succulenta te Scheveningen.

Na 1 april 1967 wordt over de openstaande posten per incasso beschikt, waarbij f 1,— aan kosten in rekening moet worden gebracht.

Leden, aangesloten bij een afdeling, worden verzocht de contributie met de afdelingsbijdrage te voldoen aan de penningmeester(esse) van hun afdeling.

AMSTERDAM

Mevr. A. Lageman-Stöve, Kierkegaardstraat 72, Amstelveen, Gem. Giro S. 14985.

ARNHEM

B. Knijpert, Bijniershoekstraat 6, Arnhem. Postrek. 933945.

DELFSIJL

C. Schanssema, Farmsummerweg 81, Appingedam.

DORDRECHT

H. Bosman, Vinkenpolderweg 25, Alblaserdam.

EINDHOVEN

N. H. van Batenburg, Hanedoesweg 14, Eindhoven.

GOOI- EN EEMLAND

A. van Beek, Geuzenweg 219, Hilversum. Postrek. 525102 t.n.v. Penningmeester Succulenta, afd. Gooi- en Eemland, Hilversum.

GORINCHEM

E. J. Snijders, Tiendweg 112, Leerdam.

GRONINGEN

C. M. Verloop, Bolhuissteeg 5, Haren (Gron.), Postrek. 115463.

MEPPEL

Mevr. A. Farsch-Warga, Schuttevaerstraat
3, Meppel.

NIJMEGEN

H. Wolf, Akkerlaan 30, Nijmegen.

NOORD-ILIMBURG

P. Stoffels, Pater Peterstraat 9, Steyl (L.)

RIJN- EN DELFLAND

J. H. J. Wigt, Anna van Saksenstraat 3,
Leiderdorp. Postrek. 629275 t.n.v.
Penningm. Succulenta, afd. Rijn- en
Delfland, Leiderdorp.

ROTTERDAM

M. Kooy, Kolbleistraat 118, Hoogvliet,
gem. Poortugaal. Postrek. 174568.

TILBURG

C. A. Paenen, Banningstraat 30, Tilburg.

UTRECHT

L. van Ochten, Obrechtstraat 39, Utrecht.

IJMOND

J. A. van Willigen, Edisonstr. 40, IJmuiden-Oost

IJSSELSTREEK

Mevr. J. Fleur-de Hoog, Elfuursweg 21,
Gorsseel.

WEST-FRIESLAND

Mevr. A. H. van Meel, Grote Noord 7,
Hoorn

ZAANDAM

Mevr. H. van Beek—Thiel, Botenmakers-
straat 84, Zaandam.

ZUID-LIMBURG

P. M. J. Notten, Huize Dea, Geulle.

ZWOLLE

G. Kersten, Dr. Kuyperlaan 38, Ittersum,
Zwollerkerspel.

GRATIS**GRATIS****KLEUREN PRIJSCOURANT no. 10****ALLES VOOR DE CACTUSVRIEND**

met meer dan 200 afbeeldingen en een onovertroffen
aanbieding van nieuwigheden, hulpmiddelen, bescher-
mingsmiddelen, literatuur en ZADEN.

Gaarne spoedig aanvragen

Onze vroegere klanten krijgen de prijscourant no. 10 zonder aanvraag toegezonden.

H. E. BORN — Postbus 34 — 5810 WITTEN-BOMMERN — DUITSCHLAND

D. BOUWMAN

IMPORT — EXPORT

**Grote sortering Cactussen
en prima Vetplanten**

DIJKWEG 56 b — NAALDWijk

Telefoon 01740—5168.

NIEUWE LEDEN

Mej. M. E. W. Jonkers, Broerelaan 12,
Eindhoven
R. J. Pfister, Bakkemstraat 25, Amster-
dam, Nieuwendam
T. Pelgrim, Kapteynstraat 107, Hilversum
A. IJdo, Biesboschstraat 89 III, Amster-
dam-Zuid
Prof. Dr. S. R. Pottasch, Zuidlaarderweg
1, Glimmen, Gron.
H. C. H. Claassen, Rijnstraat 51, Door-
nenburg Gld.

J. F. van Doormaal, Kruisherenstraat 46,
Tilburg
W. L. Barendsen, Kempstraat 4, Den
Haag
A. Heerekop, Hoogveen 17, Den Haag
W. G. Plaisier, Tomatenstraat 165, Den
Haag
N. Jongs, Badweg 44, Loppersum, Gr.
Mevr. M. Romijn—Koster, Wilem Kloos-
straat 72, Deventer
J. J. M. Peens, Parallelweg 24, Alblas-
serdam
Mevr. A. M. Jansen—Straatman, Dante-
laan 1, Utrecht
Mej. H. P. Ponte, Hugo de Grootstraat
171, Delft
J. Jeronimus, E. 70, Laren, Gld.
Mej. A. H. van Duinen, Mozartstraat 40b,
Groningen
J. van Sonsbeek, Vaartsersijnstraat 13,
Utrecht